

[Johannes Hansen.]

kirkelige udvalg af 1928 beskæftigede sig med det i foråret 1938. Udgangspunktet var et af biskop Rosendal i udvalget stillet forslag—jeg beder om tilladelse til et citat—, som biskoppen bl. a. begrundede med

„den vanskelighed, som den nuværende ordning jævnlig har vist sig at rumme også for lovende og dygtige ansøgere med hensyn til at opnå indstilling såvel som for præster, der er kommet ud over 40 års alderen, til at blive forflyttet til andet embede.“

Biskop Rosendal havde således stort set det samme problem for øje, som den højtærede minister har henledt opmærksomheden på. Det bør alligevel tilføjes, at biskopens forslag til løsning ikke var sammenfaldende med ministerens.

De præster, der i denne forbindelse navnlig er tale om, er dels de forskellige grupper af udlandspræster, således som den højtærede minister definerede begrebet, dels de noget ældre folkekirkpræster, der af forskellige grunde er kommet i en stilling, som kan gøre det ønskeligt at skaffe dem forflyttelse.

Hvad udlandspræsterne angår, har efter min opfattelse langt de fleste af dem et fuldgyldigt krav på, at folkekirken tager særligt hensyn til dem som ansøgere. Det kan ikke siges at være tilfældet for øjeblikket, tværtimod, og een gang rejst venter jeg derfor at dette spørgsmål vedvarende vil stå på dagsordenen, indtil det finder sin tilfredsstillende løsning.

Hvad den anden gruppe præster angår, den hjemlige gruppe, bør der også dèr tilstræbes en løsning, ikke blot af hensyn til præsterne, men også af hensyn til de menigheder, hvor de har deres virksomhed. Jeg er derfor enig med den højtærede minister, når han i denne sag ved tidligere udtalelser har tillagt menighedsrådenes stilling så stor betydning. Idet jeg nemlig går ud fra, at landssammenslutningens bestyrelse i sin forhandling med kirkeministeren har haft menighedsrådene bag sig, med andre ord, at bestyrelsens standpunkt svarer til, hvad menighedsrådene overvejende finder rigtigt, mener jeg, at der her er et område, hvor deres bestyrelses standpunkt må tillægges en ikke ringe vægt.

En af de betydeligste opgaver, måske den betydeligste, som er tillagt menighedsrådene, er deres medvirken ved præstembeders besættelse. Hertil er de valgt, her optræder de på menighedernes vegne. Her må det være en pligt for dem at danne sig deres mening om, hvilken kaldelsesmåde der tjener deres sogn bedst, ikke blot den dag

den nye præst ankommer, men også i den årrække, sognet skal beholde ham. Det må tillige være en naturlig ret for dem i dette spørgsmål at udtale sig, og en kirkeminister må med føje i deres bestyrelses tiltræden se en styrkelse af sit standpunkt i denne sag. Det, at denne bestyrelse er gået ind for en ændring på dette område, er gået ind for den højtærede ministers forslag, er derfor i hvert fald i mine øjne en medvirkende årsag til, at jeg finder, at man ikke af hensyn til menighedsrådene kan sige, at det er nødvendigt at standse en lovgivning af denne art.

Jeg skal derefter gå over til en omtale af de ændrede kirkelige valgretsregler, dels ændringen af valgretsalderen, dels tilmeldingspligtens bortfald. Af disse to ændringer er tilmeldingspligtens bortfald principielt den mest betydningsfulde, idet der principielt ikke er nogen forskel på, om valgretsalderen er 23 år eller 25 år. Hvad tilmeldingskravets bortfald angår, er forslaget, som det blev fremsat i folketinget, fastholdt uændret, og vi har det i samme skikkelse foreliggende herovre. Jeg kan udtale min glæde over, at det er lykkedes i folketinget at samle så stort et flertal om det, som tilfældet er, og har det håb, at det samme vil vise sig også at kunne opnås i dette høje ting.

Mit parti har været imod tilmeldingskravet lige fra den første dag. Vi var det, da J. C. Christensen i 1903 gennemførte den første lov om menighedsråd, og har været det siden. Jeg kan ikke se, at dette krav nogensinde har gjort nogen nytte af nogen som helst art. Jeg tror ikke, det vil være muligt for tilhængerne af det at nævne blot et eneste tilfælde, hvor man kan sige, at ved den lejlighed havde det sin værdi, at dette tilmeldingskrav bestod. Jeg har ikke for mit vedkommende kendskab til, at sådanne situationer har foreligget. Derimod er det ganske givet, at det gennem årene har voldt megen bitterhed og megen uvilje mod folkekirken hos mange mennesker og misstemning hos adskillige andre. Hvis man derfor vil søge at gøre tilmeldingskravets balance op gennem de forløbne 46 år, finder jeg ikke noget at kreditere det for, men adskillig at skrive på dets debetside.

Jeg skal alligevel gøre et forsøg på at finde, hvad der kan siges til forsvar for, at det blev gennemført i 1903. Jeg tænker ikke just på at føre et forsvar for de politikere, der gennemførte det, enten så hovedansvaret ligger hos J. C. Christensen eller hos det daværende landstingsflertal, men der var dengang i store dele af befolk-